

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**Навчально-науковий інститут загальноуніверситетської підготовки
Кафедра суспільно-гуманітарних наук**

**СИЛАБУС
з навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ»
(<https://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=1601>)**

Викладач	к.і.н., доц. Михайлов Володимир Вікторович http://www.tsatu.edu.ua/shn/people/myhajlov-volodymyr-viktorovych/
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90

Загальний опис навчальної дисципліни

Анотація курсу. В умовах глибокої трансформації українського суспільства, суттєво ускладненої системною внутрішньою кризою, болісним звільненням від одіозних нашарувань радянської спадщини, дедалі зростає значущість соціально-гуманітарної компоненти у формуванні нової генерації дипломованих фахівців. Йдеться про засвоєння студентством під час навчання в університеті фундаментальних світоглядних орієнтирів, морально-етичних і духовних традицій українського народу, загальних імперативів свободи, добра, краси, толерантності, справедливості. Саме цей спадкоємний зв'язок поколінь у поєднанні із солідною фаховою підготовкою, «міцним внутрішнім стрижнем» людини є результатом постійного виховання в ній загальноприйнятих рис культурної, інтелігентної особистості, громадяніна, в усі часи та епохи був і залишається запорукою прогресивного поступу цивілізації.

Мета вивчення курсу – засвоєння та розуміння студентами історії виникнення та формування українського народу та української державності, утвердження національної самобутності, висвітлення політичної діяльності соціальних груп в Україні на відповідних етапах історичного розвитку; вивчення здобутків української матеріальної та духовної культури від її витоків до сьогодення, визначення ролі і місця вітчизняної культури у світовій та європейській культурній спадщині.

Завдання курсу полягає в тому, щоб на основі наукових принципів, насамперед, принципу історизму, поглядів учених істориків, прогресивних вітчизняних та зарубіжних авторів, об'єктивно вивчити явища та процеси в історії суспільно-політичного і культурного життя України в зв'язку з розвитком світової цивілізації; сформувати громадянські якості – патріотизм та повагу до Батьківщини; показати роль народу і окремих особистостей в розвитку суспільства; пізнати моральні і етичні цінності людства в їх розвитку, зрозуміти такі категорії, як честь, обов'язок перед суспільством.

При вивченні дисципліни студент повинен:

Знати

- поняття про місце курсу в системі гуманітарних наук, його предмет і завдання, методи історичного дослідження та наукову періодизацію;
- особливості розвитку людського суспільства на території України у доісторичні часи, проблеми у дослідженні етногенезу слов'ян;
- соціально-політичний і економічний устрій держав Київська Русь та Галицько-Волинської держави у часи їх становлення, розквіту і занепаду;
- причини та наслідки втрати українським народом своєї державності й захоплення його земель Литовським князівством і Польщею, еволюцію соціально-економічного і політичного життя українських земель у XIV – XVII ст.;
- причини виникнення українського козацтва та його роль в суспільно-політичній історії України, процес становлення та еволюцію козацької державності кінця козацької державності та значення договору з Москвою 1654 р. для подальшої долі України;
- суспільно-політичний та економічний розвиток України в умовах відсутності державності XIX – початку ХХ ст., та особливості політичної боротьби в період української революції у 1917 – 1920 рр., - українське питання в міжнародній політиці напередодні та на початку Другої світової війни, особливості суспільно-політичної ситуації в Україні, законодавче оформлення кордонів України;
- соціально-економічні процеси та політичне становище в Україні у другій половині 40-х - першій половині 80-х років;
- досягнення та проблеми розвитку державності України в сучасних умовах;
- основні поняття культури, її функції та роль у формуванні особистості, теоретичні джерела формування української культурологічної думки, особливості та специфіку розвитку української культури;
- набутки матеріальної і духовної культури українського народу; закономірності виникнення, розвитку та функціонування культур регіонів України, їх взаємозв'язок і наступність;
- досягнення, місце та роль української культури в контексті світової культури.

Вміти

- користуватися науковою літературою в процесі підготовки до семінарського заняття та при написанні реферату;
- логічно та доказово усно викласти матеріал, відповісти на поставлені питання;
- використовуючи наукову літературу проводити аналіз різних поглядів істориків щодо місця Київської держави в історії українського народу та етногенезу українців;
- на підставі аналізу історичних фактів виявляти причини руйнування української державності та особливості існування українського народу під владою Литви та Польщі у XIV – XVII ст.;
- на основі наявних наукових джерел визначити досягнення і хиби козацької державності та місце козацтва в політичній Історії України;
- виявити причини піднесення національного руху в Україні наприкінці ХІХ - початку ХХ ст., особливості у становленні українських партій та аналізувати їх програми, втілення програмних положень у практичній діяльності в роки

української національно-демократичної революції 1917 –1920-хрр.;

- визначити причини та наслідки соціалістичних перетворень в Україні у 20-х – 30-х рр. ХХ ст.; показати місце і роль українського народу у роки Другої світової війни;
- аналізувати суспільно-політичні та економічні процеси в Україні 40-х 80-х рр. і виділити основні причини необхідності змін; на підставі аналізу історичних фактів та сучасної суспільно-політичної і економічної ситуації в Україні робити певні прогнози щодо подальшого розвитку України, бачити за програмними положеннями реальну діяльність українських партій у розв'язанні проблем нашого суспільства;
- утверджувати гуманістичні ідеї, моральні та етичні засади у процесі здійснення професійної діяльності;
- орієнтуватися в основних етапах розвитку та еволюції української культури та теоретичних формах рефлексії над нею;
- берегти і примножувати культурні надбання українського народу, визначити роль української культури у контексті всесвітнього процесу та її місце і значення у системі загальнолюдської цивілізації.

Орієнтовний перелік тем лекцій

1. Становлення людської цивілізації на території України.
2. Княжа доба на українських землях.
3. Литовсько-польський період.
4. Козацька Україна.
5. Національно-культурне відродження України у XIX ст..
6. Українська національно-демократична революція 1917-1921 рр..
7. Україна між двома світовими війнами (1921-1938 рр.)
8. Друга світова війна і Україна.
9. Доба десталінізації (1956 – 1964 рр.)
10. Україна в роки кризи радянської влади (1965 – 1985 рр.)
- 11.Перебудова та розпад СРСР (1985-1991).
- 12.Історія та культура сучасної України.

Орієнтовний перелік тем практичних занять

1. Первісне суспільство і перші державні утворення на території України
2. Київська держава.
3. Литовсько-Польська доба на українських земля
4. Українська національна революція XVII ст..
5. Україна у складі Російської та Австрійської імперій у XIX ст.
6. Україна на початку XX ст..
7. Українська революція та боротьба за збереження державної незалежності України (1917-1920 рр.)
8. Радянська модернізація України у 1929-1938 рр.
9. Український народ у подіях II світової війни
- 10.УРСР в період кризи радянського ладу (др. пол. 60-х – пер. пол. 80-х рр. ХХ ст.)
- 11.Розпад СРСР та утворення незалежної України.

Політика курсу

1. Політика щодо відвідування занять. Здобувачі повинні відвідують лекційні й практичні заняття. За об'єктивних причин, за погодженням із керівником закладу, навчання може здійснюватись в он-лайн формі. Усі види робіт треба виконувати своєчасно, згідно з календарним планом. Пропущені заняття необхідно відпрацювати до ПМК. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.
2. Політика щодо поведінки на заняттях. Під час практичних занять створюється творчий простір для формування практичних умінь і навичок роботи у колективі. На заняттях необхідно дотриматись правил роботи у групі: шанобливо ставитись до поглядів колег, підтримувати дружню співпрацю та взаємодопомогу, працювати у команді.
3. Політика щодо оцінювання. На заняттях вітаються прояви творчості, креативності та індивідуальний підхід. При оцінюванні враховується активність здобувачів на заняттях, теоретична підготовка, виконання практичних завдань та завдань для самостійної роботи. При відповідях та виконанні завдань вітається творчість, креативність, індивідуальний підхід.
4. При виконанні всіх завдань і видів контролю курсу потрібно дотримуватись академічної доброчесності.

Рекомендована література

1. Білоцерківський В. Я. Історія України: навчальний посібник. К: Центр учебової літератури, 2007. 535 с.
2. Бойко О.Д. Історія України. К.: Академвидав, 2007. 688 с.
3. Греченко В.А., Чорний І.В. Історія світової та української культури. К.: Літера, 2000. 464 с.
4. Гудзь В.В. Історія України. К.: Видавничій дім «Слово», 2003. 616 с.
5. Історія української культури: навч. посібник / І.Я. Хома, А.О. Сова, Ж.В. Мина. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 356 с.
6. Михайлов В.В. Історія та культура України : навчальний посібник для студентів неісторичних спеціальностей. Мелітополь: ФО-П Однорог Т.В., 2017. 412 с.
7. Попович М.В. Нарис історії культури України. К.: Артек, 1999. 728 с.
8. Черепанова С.О. Українська культура: історія і сучасність. Львів: Світ, 1994. 456 с.

Гарант освітньої програми



(підпис)

Зоя БІЛОУСОВА